

RUD Utrecht
T.a.v. het dagelijks bestuur
Postbus 85242
3508 AE UTRECHT

Datum: 18 april 2019
Ons kenmerk: Uit 78_2019
Betreft: Jaarverslag archivaris RUD Utrecht over 2018

Geachte leden van het dagelijks bestuur,

Op 1 april 2018 is de functie van provinciearchivaris van Utrecht belegd bij Het Utrechts Archief (HUA). De provinciearchivaris heeft twee hoofdtaken onder de Archiefwet 1995: het beheren van de provinciale archiefbewaarplaats voor blijvend te bewaren overheidsinformatie (archiefbescheiden) en het uitvoeren van wettelijk toezicht op het informatiebeheer bij de provincie en haar gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden.

De provinciale archiefbewaarplaats van Utrecht is tevens de archiefbewaarplaats voor de RUD Utrecht. Dit is geregeld in de Archiefverordening van de RUD, op grond van artikel 36 van uw gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat ik als provinciearchivaris tevens archivaris ben van de RUD. Conform de bepalingen in de Archiefverordening stuur ik u jaarverslagen over het toezicht op het informatiebeheer bij de RUD in 2018. Volgens artikel 10 van de Archiefverordening geeft u op basis van dit verslag een verantwoording aan het algemeen bestuur (AB). In de vergadering op 15 oktober 2018 heeft het AB het jaarverslag over 2017 behandeld, samen met het plan van aanpak 'Informatie- en archiefbeheer op orde' en mijn advies daarop. In het onderliggende jaarverslag over 2018 geef ik een beeld van de ontwikkelingen per hoofdthema, zoals ik die bij de RUD vanuit mijn toezicht heb waargenomen. Ik ga ook in op de acties die HUA vanuit deze toezichtrol heeft uitgevoerd bij de RUD.

Ontwikkelingen t.o.v. vorig jaarverslag

Het jaarverslag over 2017 was grotendeels een extract uit het jaarverslag van de provinciearchivaris aan Gedeputeerde Staten (GS). Hierin werd ook het informatiebeheer bij de RUD behandeld, aangezien de RUD haar provinciale taken onder mandaat van GS uitvoert. In het jaarverslag over 2017 wees de vorige provinciearchivaris erop dat er nieuwe adequate afspraken gemaakt moeten worden met de provincie over het archieftoezicht bij de RUD. Ik kom daar later in dit jaarverslag op terug. Tevens is in het vorige jaarverslag een stand van zaken bij de RUD gegeven t.a.v. een aantal rechtmatigheidseisen onder de Archiefwet:

1. Het instellen van een kwaliteitssysteem met toetsbare eisen, aan de hand waarvan de kwaliteit van het informatiebeheer bij de RUD kan worden afgemeten en gericht, en structureel kan worden verbeterd.
2. Het instellen van een 'strategisch informatieoverleg' (SIO) bij de RUD t.b.v. regie en bewaking van de ketengerichte belangenafweging omtrent het informatiebeheer.
3. Het onderhouden van een actueel, compleet en logisch samenhangend overzicht van de informatie die bij de RUD wordt beheerd.
4. 'Waardering en selectie', d.w.z. het toekennen van de juiste rechtmatige bewaartermijnen aan informatiebestanden bij de RUD en het inrichten van duurzaam informatiebeheer op deze bewaartermijnen.
5. Up-to-date overbrenging van archiefbestanden naar de archiefbewaarplaats, uiterlijk na 20 jaar.

In het vorige jaarverslag waren de rechtmatigheidseisen 1 t/m 4 volgens het stoplichtmodel 'geel' gemarkeerd en de vijfde eis als 'groen' (nog niet aan de orde). De eerste vier eisen zijn in 2018 door de RUD opgenomen als deliverables in het plan van aanpak 'Informatie- en archiefbeheer op orde'. De RUD werkte aldus in 2018 binnen dat project aan alle vier de eisen. Dit project loopt over de jaarwisseling 2018-2019 heen.

Informatie- en archiefbeheer op orde

De basis voor 'Informatie- en archiefbeheer op orde' bij de RUD was gelegd in de eerste begrotingswijziging voor 2018, die is behandeld in de AB-vergadering van 19 december 2017. Aanleiding voor deze begrotingswijziging was de constatering dat de RUD al vanaf het begin worstelt met forse belemmeringen om haar informatiebeheer rechtmatig, doelmatig en doeltreffend in te richten. De concrete pijnpunten zijn medio 2017 in kaart gebracht in een nulmeting van adviesbureau Dosis. De vorige provinciearchivaris heeft in oktober 2017 het rapport van deze nulmeting voorzien van haar commentaar en aanvullende aanbevelingen, in afstemming met de betrokken gemeentearchivarissen.

De begrotingswijziging is goedgekeurd door het AB en de opdrachtgevers van de RUD. De RUD is vervolgens aan de slag gegaan met de verbeteringen, in samenspraak met de regievoerders en informatiespecialisten van de provincie en de gemeenten. De gemeentelijke archieftoezichthouders zijn tevens geïnformeerd over de voortgang. De investeringen zijn uiteindelijk vertaald in het plan van aanpak van oktober, waarvan onderdelen al eerder zijn opgepakt in de loop van 2018.

In mijn advies op het plan van aanpak constateerde ik dat de nu geldende bestuurlijke beleidsregels van de RUD, de Archiefverordening en het Besluit informatiebeheer, in hun huidige vorm nutteloos zijn voor de RUD.

Vernieuwing hiervan zou vooral gerelateerd moeten worden aan het informatiebeleid en de organisatie van de informatievoorziening: beleidsproducten 1 en 3 van het plan van aanpak. Het lukte niet om nieuwe beleidsregels met dit jaarverslag mee te nemen als besluitstuk, zoals voorgenomen in mijn advies. Evenwel is het nodig om de beleidsproducten van 'Informatie- en archiefbeheer op orde' in te kaderen in duidelijke, doelmatige en doeltreffende beleidsregels van het bestuur. Daartoe doe ik u de volgende aanbeveling:

2018-1

Aanbeveling: *Stel in 2019 nieuwe beleidsregels vast voor het digitaal informatiebeheer bij de RUD, ter vervanging van de huidige Archiefverordening en Besluit informatiebeheer. Laat deze opstellen in samenhang met het informatiebeleidsplan en aanpalende kaders van de RUD voor informatiebeveiliging en gegevensbescherming, en in afstemming met de provinciale en gemeentelijke ketenpartners.*

Onder 'Voorlichting en samenwerking' op de volgende pagina doe ik een nadere suggestie voor de invulling van deze aanbeveling.

Voornemens voor beheer, toezicht en samenwerkingsafspraken

Mijn toezichtrol is in 2018 en verder in 2019 gericht op de vorderingen die de RUD maakt in het kader van 'Informatie- en archiefbeheer op orde'. Onderdeel hiervan is het verifiëren met de toezichthouders van de gemeenten, of de afspraken met de ketenpartners voor de RUD leiden tot eenduidig en efficiënt informatiebeheer. Ik heb de informatiemanager van de RUD in mijn adviesbrief bij het plan van aanpak tevens aangeraden om te kijken naar de mogelijkheden voor vervroegde overbrenging van dossiers van primaire processen van de RUD naar de openbare archiefbewaarplaatsen bij HUA. (Milieu-gerelateerde informatie is immers ingevolgde de Wet uitvoering Verdrag van Aarhus al openbaar.) Dit zou voor de provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht en Nieuwegein al mogelijkheden kunnen bieden voor duurzaam digitaal beheer in een e-Depot: deze opdrachtgevers hebben hun bewaarplaatsfunctie belegd bij HUA. Dat is een bestuurlijke overweging t.a.v. de beheerrol van HUA. T.a.v. de toezichtrol heb ik in mijn adviesbrief aan de informatiemanager aangegeven dat ik de volgende acties moet plannen in samenhang met die toezichtrol:

1. Voorlichting over o.a. Digitaal Stelsel Omgevingswet en samenwerking in de regionale informatieketen.
2. Het opzetten van een strategisch en tactisch informatieoverleg (SIO/TIO) bij de RUD.
3. Formele advisering over nieuwe beleidsregels, kwaliteitssysteem en digitale vervanging van papier.
4. Een nulmeting op de resultaten van 'Informatie- en archiefbeheer op orde'.

In haar brief aan het dagelijks bestuur van de RUD van 9 januari jl. heeft de directeur van HUA aangegeven zij voornemens is een samenwerkingsovereenkomst met de RUD te treffen voor mijn inzet als archivaris.

Overdracht dossiers en data Vijfheerenlanden

De herindeling en grenswijziging van Vijfheerenlanden leverde bij meerdere gemeenschappelijke regelingen een uitdaging op. Dat gold in 2018 zeker voor de RUD. Uit vooronderzoek van de interprovinciale werkgroep en van de recordsmanager van de RUD bleek dat de dossiers en data voor de RUD over Vijfheerenlanden, van vier verschillende Zuid-Hollandse organisaties moesten komen, waarbij één van die bronnen ook nog gesplitst moest worden richting RUD en OdrU. De afstemming met de provincie Zuid-Holland op dit punt verliep op toezichtniveau prima, maar met name de plitsing van de laatste bron leverde voor de RUD veel controlewerk en rafelranden op. De afronding hiervan liep over de jaarwisseling heen. Dit kan gezien worden als een schoolvoorbeeld van hoeveel impact een dergelijk traject kan hebben op de informatiehuishouding van een gemeenschappelijke regeling, en hoe wezenlijk het is om hier heldere afspraken over te maken en daar strak op toe te zien. Ik informeer u in het volgende jaarverslag over de afronding van dit traject.

Voorlichting en samenwerking in de informatieketen

In 2018 hebben zowel de RUD als HUA geïnvesteerd in kennisopbouw en voorlichting. In maart hebben de informatiemanager en de recordsmanager van de RUD in samenwerking met de andere gemeenschappelijke regelingen in de regio geïnvesteerd in kennis van digitaal informatiebeheer, met een regionale training 'Archiefrecht en kwaliteitszorg' die werd verzorgd door HUA. In de loop van het jaar heeft is idee opgekomen om een vergelijkbare kennissessie te organiseren rond het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Hiermee is voorsnog gewacht tot het uiteindelijke ontwerp voor het DSO duidelijker wordt.

De directies van de RUD en Recreatie Midden-Nederland (RMN) hebben de intentie uitgesproken om waar mogelijk samen te werken aan verbetering van de bedrijfsvoering. Samenwerking en gegevensuitwisseling zijn ook uitgangspunten voor de RUD en de VRU en OdrU, zoals vastgelegd in het convenant van juni 2018. Als hier mogelijkheden liggen op het vlak van informatiebeheer, dan wil ik als toezichthouder deze samenwerking graag stimuleren. In de loop van 2018 heeft de VRU gewerkt aan actuele beleidsregels voor het informatiebeheer, gericht op een digitale organisatie. Deze regelgeving is na de jaarwisseling bekendgemaakt (Bgr. 2019, 224-225). In het licht van mijn aanbeveling op de vorige pagina wil ik de suggestie doen om deze beleidsregels te betrekken bij de ontwikkeling van nieuwe beleidsregels voor de RUD.

Stand van zaken aanbevelingen

In het jaarverslag over 2017 heeft de provinciearchivaris aan Gedeputeerde Staten drie aanbevelingen uitgebracht, gericht op de RUD. Dit is de stand van zaken omtrent die aanbevelingen aan het einde van 2018:

2017-IV
loopt

Bewaak in het bestuur van de RUD dat de RUD adequate afspraken maakt over het archivarisschap inclusief de invulling van het toezicht op het beheer van zijn niet overgebrachte archieven en dat de archiefwettelijke verantwoordelijkheden van de RUD en zijn deelnemers goed worden vastgelegd en adequaat worden ingevuld.

Op 1 januari 2019 is de provincie toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling van HUA. Vooruitlopend hierop heeft de gedeputeerde voor RUD en HUA in het portefeuilleoverleg van oktober 2018 ingestemd om de afspraken voor deze aanbeveling te beleggen bij de besturen van de RUD en HUA. Daarop volgde de brief die is vermeld bovenaan deze pagina. Voor de invulling van de verantwoordelijkheden van de deelnemers van de RUD wordt afgestemd met de gemeentearchivarissen van de gemeentelijke deelnemers.

2017-V
loopt

Zorg dat [afdeling Bestuurs- en Directieondersteuning] afspraken maakt met de RUD over de (uitgangspunten voor de) kostentoerekening voor gebruik van de provinciale archiefbewaarplaats.

Deze afspraken lopen gelijk op met aanbeveling 2017-IV. Eerst zal ik in afstemming met de informatiemanagers van de RUD moeten adviseren op welke termijn dit aan de orde zal zijn.

2017-VI
gereed

Bewaak in het bestuur van de RUD dat de RUD de partners in het algemeen en de provincie in het bijzonder betreft bij het opstellen en uitvoeren van verbeterplannen ten aanzien van het informatiebeheer en dat deze voldoende prioriteit krijgen.

Het plan van aanpak 'Informatie- en archiefbeheer op orde' is behandeld in het AB van 15 oktober 2018. Op ambtelijk niveau zijn zowel de provincie als de gemeenten betrokken bij de verbeteringen zoals voorzien in dit plan. We kunnen deze aanbeveling dan ook als ingevuld beschouwen. De vorderingen worden gevolgd via het SIO/TIO-overleg.

In mijn jaarverslag aan GS over 2018 vermeld ik dat ik de bovenstaande aanbevelingen meeneem naar het dagelijks bestuur van de RUD. De afronding van de eerste twee aanbevelingen komt dan terug in het jaarverslag voor de RUD over het jaar 2019.

Ik vertrouw erop dat ik u hiermee een voldoende beeld heb gegeven van de ontwikkelingen rond het toezicht op het informatiebeheer bij de RUD in 2018. Als u vragen heeft naar aanleiding van dit verslag, dan ben ik vanzelfsprekend beschikbaar om hierop een antwoord te geven.

Met vriendelijke groet,

V.J. (Joost) van Koutrik MA
provinciearchivaris van Utrecht
q.q. archivaris van de RUD Utrecht